

Kazimierz Plater – Zyberk

Portret Polaka

„Powszechnie szanowana postać montrealskiej Polonii. Działacz wielkiego formatu. Kolejny przykład niezwykle wartościowego człowieka.”

Tak mówił Jerzy Korey – Krzeczowski, były Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej okręgu Quebec, o swoim koleździe i współpracowniku, Wiceprezesa KPK w Montrealu, Kazimierzu Platerze.

Kazimierz Plater – Zyberk, jest wielce zasłużonym działaczem, oddanym bez reszty polskim sprawom. Świadczą o tym wszystkie funkcje, jakich się podejmował i akcje, którym przewodniczył. Wkład jego olbrzymiej pracy sprawił, że Polska i jej historia stała się bliższą zarówno Polakom młodszego pokolenia jak i Kanadyjczykom.

Kazimierz hrabia Plater – Zyberk, kapitan armii polskiej, Kawaler maltański, działacz społeczny, urodził się 16 czerwca 1922 roku, w Pilicy koło Warszawy. W 1939 roku zgłosił się, jako (niepełnoletni jeszcze) ochotnik do służby wojskowej, w tworzącym się Pierwszym Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego. W krótkim czasie sytuacja zmusza go, jak wielu jego kolegów, do zejścia w podziemie. Walcząc w szeregach Armii Krajowej, 1944 roku brał udział w akcji „Burza”. Do Kanady przybywa w 1959 roku. Po niełatwych początkach, nostryfikuje dyplom inżyniera. Pierwsze lata poświęca pracy i rodzinie, lecz już od 1964 roku zajmuje się czynnie szeroką działalnością społeczną wśród Polonii kanadyjskiej. Jego praca dla sprawy polskiej trwa nieprzerwanie 30 lat, aż do 1994 roku.

W 1964 roku podejmuje stanowisko wiceprezesa KPK (Q).

W 1966 roku, roku tysiąclecia Polski Chrześcijańskiej, zostaje Przewodniczącym Obchodów Tysiąclecia przyjęcia przez Polskę chrztu i kultury chrześcijańskiej narodów Europy zachodniej. Początkowym pomysłem celebracji, tak ważnej dla Polski rocznicy, było wzniesienie pomnika Mieszka I i jego żony Dąbrówki. Jednak z uwagi na to, że osoby te są zbyt mało znane w Kanadzie, pomysł ten nie doczekał się realizacji. Postanowiono natomiast zbudować pomnik największemu Polakowi ze świata nauki, Mikołajowi Kopernikowi. Dzięki wyteżonej pracy Polonii, pod kierownictwem Kazimierza Platera, pomnik dłuta Torvaldsena, zamówiony w Danii, został zainstalowany w Montrealu, na terenie światowej wystawy Expo – 67. Po zakończeniu wystawy pomnik przeniesiono koło Obserwatorium Astronomicznym w Montrealu. Na uroczyste odsłonięcie pomnika przybyło wielu Polaków oraz Kanadyjczyków. Wśród obecnych osobistości, wypada podkreślić burmistrza Montrealu, pana Jean Drapeau.

Następnym ważnym przedsięwzięciem Polonii i KPK, w którym kluczowym był udział Przewodniczącego Fundacji im. św. Wojciecha, Kazimierza Platera, było powołanie Misji Katolickiej św. Wojciecha, 1000-letniego Patrona Polski. W zachodniej części Montrealu odczuwało się wyraźny brak polskiej misji katolickiej, lub polskiego kościoła. Misja św. Wojciech powstała w 1967 roku w kościele przy ulicy Hingston. Misja została przeniesiona w 2006 roku do kościoła w Lachine, przy 34 Avenue.

- „Od 1973 roku”, Przewodniczący Obchodów Kopernikowskich Kazimierz Plater, wspomina – „pracowałem w Ottawie. Data ta zbiegła się z 500-leciem urodzin Mikołaja Kopernika. W porozumieniu z

zarządem KPK w Ottawie, złożyłem wizytę burmistrzowi Ottawy i przedstawiłem mu prośbę, by w rocznicę 500-lecia urodzin Kopernika, jedna z ottawskich ulic, lub plac otrzymał nazwę Mikołaja Kopernika. Burmistrz wykazał wielkie zainteresowanie tym projektem. Tak, więc w roku 1975, nazwa ul. College, która wiodła z centrum miasta do Uniwersytetu Ottawskiego została przemieniona na Copernicus." W tym samym roku Obserwatorium Astronomiczne w Ottawie otrzymało, odlaną w Polsce płaskorzeźbę Kopernika. Płaskorzeźbę, dzięki której tysiące odwiedzających obserwatorium, mogą poznać polskiego astronoma.

W 1976 roku zostaje wiceprezesem Komitetu Budowy Pomnika Katynia w Kanadzie. Zbrodnia katyńska, o której dziś wie już cały świat, przez wiele lat była tematem sporów. Rząd sowiecki nie przyznawał się do tej zbrodni, obwiniając za wszystko Niemców. Dopiero reformiści komunizmu pod przywództwem Gorbaczowa ujawnili część dokumentów, biorąc tym samym winę na siebie.

W porozumieniu z Zarządem Głównym KPK, w tymże roku zostaje rozpisany konkurs na projekt pomnika, który by upamiętnił tę straszną zbrodnię, mordu dokonanego przez NKWD na 14.500 oficerach polskich. Kazimierz Plater tak pisał w swojej odezwie do Polonii kanadyjskiej: „Zbrodnie bolszewickie na równi ze zbrodniami hitlerowskimi muszą być potępione, jako ostrzeżenie dla przyszłych generacji. Jeśli pomnik ten nie może być wzniesiony w Polsce to musimy go wznieść w Kanadzie. Jest to bowiem obowiązek naszego pokolenia.” Pieniądze na budowę pomnika zaczęły napływać z najdalszych miejsc Kanady. W wielu kanadyjskich miastach powstawały lokalne komitety pomocy. Warto jest zwrócić uwagę na to, że w szczególnej sytuacji politycznej Kazimierz Plater otwarcie mówił o zbrodni katyńskiej – „Zbrodnia ta nie została do dziś ukarana. Rząd sowiecki nie ma odwagi przyznać się przed narodem polskim i światową opinią publiczną do zmasakrowania z zimną krwią kilkunastu tysięcy bezbronnych jeńców”. Z około 50 nadesłanych prac, wybrany zostaje projekt profesora Janowskiego z USA. Wieloletnia praca nad tym kosztownym projektem, uwieńczona została odsłonięciem pomnika, przez ks. kard. Władysława Rubina, w 1980 roku. W uroczystościach odsłonięcia wzięły udział tysiące Polaków, reprezentantów wszystkich organizacji polonijnych. Rząd Kanady, obawiając się reakcji ZSRR, nie odważył się wysłać reprezentujących go przedstawicieli. Był to pierwszy pomnik katyński, jaki wystawiono publicznie. Pomnik stanął w torontońskim parku z widokiem na Jezioro Ontario. Od jego odsłonięcia, pomnik stał się miejscem, gdzie odbywają się polskie uroczystości patriotyczne.

W latach 1983 – 1993 Kazimierz Plater przyjmuje funkcję Przewodniczącego Fundacji im. Św. Andrzeja Boboli. Za jego kadencji dochód netto fundacji, przyniósł 118,967 tysięcy dolarów kanadyjskich. Pieniądze te zostały przeznaczone na pomoc Polakom na terenach Związku Sowieckiego, późniejszej Federacji Rosyjskiej.

Kolejnym projektem, którym się zajmował, były działania prowadzące do uczczenia 500-lecia parlamentaryzmu w Polsce. Powstał pomysł budowy pomnika przed budynkiem Sejmu w Warszawie. Warto przypomnieć, że Polska jest drugim, po Anglii krajem parlamentarnym w świecie. Już w 1493 roku, za panowania Jana Olbrachta, Polska uchwaliła sejm dwu izbowy. W krajach Europy Zachodniej parlament jest instytucją dwuizbową z pełnymi prawami ustawodawczymi. Profesor Jerzy Pawulski zaprojektował pomnik, który przedstawia dwa żagle ustawione w kształcie litery V, która symbolizuje 5 wieków oraz zwycięstwo. Niestety, kiedy w 1990 roku Kazimierz Plater udał się do Polski by omówić ten projekt z posłami do Sejmu, okazało się, że ci ostatni nie wykazali zainteresowania projektem.

Funkcje, jakie pełnił Kazimierz Plater w latach 1962 – 1994:

1962 – 1972 Założyciel i przewodniczący Związku Krajów Ujarzmionych Europy Środkowo- wschodniej w Kanadzie.
 1964 – 1967 Wiceprezes KPK w Montrealu, oraz przewodniczący obchodów tysiąclecia Polski Chrześcijańskiej.
 1965 – 1967 Prezes Komitetu założycielskiego Misji Św. Wojciecha.
 1965 – 1967 Przewodniczący Obchodów Kopernikowskich w Kanadzie.
 1967 – 1980 Wiceprezes Komitetu Budowy Pomnika Katyńskiego w Kanadzie.
 1974 – 1994 Delegat Związku Polskich Kawalerów Maltańskich na Kanadę.
 1980 – 1994 Przewodniczący Komitetu Pomocy Polakom w ZSRR.
 1983 – 1990 Poseł do Rady Narodowej II Rzeczypospolitej Polski na uchodźctwie.
 1983 – 1993 Przewodniczący Fundacji im. Św. Andrzeja Boboli.
 1984 – 1990 Przewodniczący Skarbu Narodowego na Kanadę, instytucji niosącej pomoc Finansową władzom II Rzeczypospolitej Polski na uchodźctwie.

Kazimierz hrabia Plater-Zyberk za swoją działalność i zasługi udekorowany został wieloma orderami

	Odnaczenie	Za	Data	Nadany przez
1	Krzyż Walecznych	Za udział w akcji „Burza” A.K. 1944	10.VIII. 1945	Premier II R.P. Londyn
2	Krzyż Armii Krajowej	Za uczestnictwo w walce o Wolną Polskę	27.XI. 1962	Związek Żołnierzy A.K.
3	Medal Armii Krajowej	Za kontynuowanie walki o Wolną Polskę	27.XI.1962	Zw. byłych żołnierzy A.K. Londyn
4	Krzyż zasługi Zakonu Maltańskiego	Za prace w okresie Millenium Polski Chrześcijańskiej	15.X. 1968	Wielki Kanclerz Zakonu Maltańskiego
5	Krzyż zasługi II R.P.	Za prace dot. 500-lecia Kopernika	16.III. 1974	Premier II R.P. Londyn
6	Krzyż za udział w II WŚ	Za udział w II wojnie światowej	08.IX. 1985	Premier II R.P. Londyn
7	Krzyż zasługi królestwa Jugosławii	Za prace dla Komisji Krajów Ujarzmionych	8. IX, 1986	Król Jugosławii Peter II
8	Krzyż Odrodzenia Polski	Sprawa pomnika Katynia w Kanadzie	11.XI. 1987	Prezydent II R.P. Londyn
9	Złoty medal Skarbu Narodowego II R.P.	Za zasługi w pracy dla Skarbu Narodowego II R.P.	21.II.1989	Główna Komisja Skarbu Narodowego Londyn
10	Srebrny Krzyż Polskich Kombatantów	Za uczestnictwo w pracy Polskich Kombatantów	25.VIII.1999	Zw. Kombatantów Londyn
11	Medal Pro Memoria	Za zasługi w pracy społecznej	04.VII.2007	Urząd do spraw Kombatantów Polska

Kazimierz Plater mieszka dziś w Rawdon, spędzając czas zasłużonego odpoczynku, śledzi wydarzenia w Polsce, kraju który zawsze był mu bliski, i dla którego obrony i dobra poświęcił olbrzymią część swojego życia.

Życząc mu długich lat w zdrowiu, dziękuję za sympatyczne przyjęcie i bardzo miłą rozmowę.

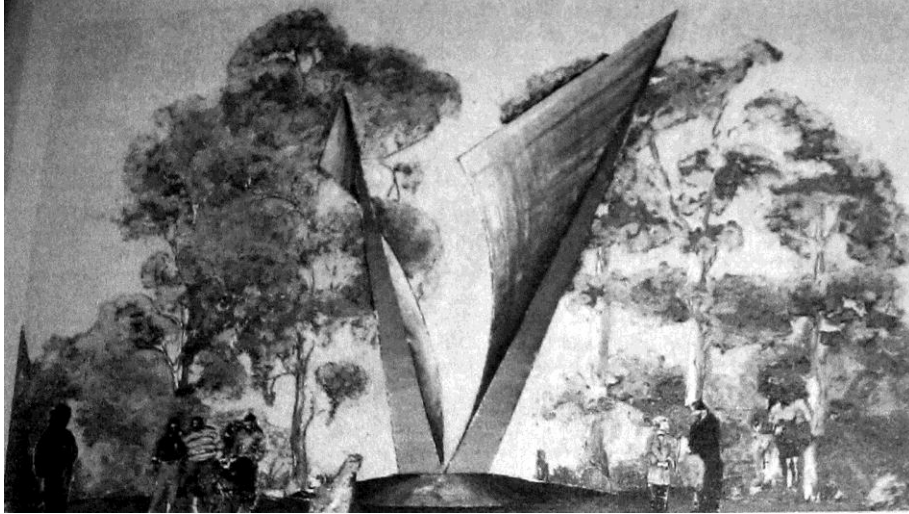
W stroju Kawalera Mieczowego

Godło Millenium

Pomnik Kopernika w Montrealu

Projekt Pawulskiego „500 lat”

Pomnik Katyński, Toronto